

Doplnění evidovaných lokalit ochrany přírody v Kraji Vysočina: Nad Vývozním rybníkem

---

Dana Kodetová & Vojtěch Kodet

2020

Doplnění evidovaných lokalit ochrany přírody v Kraji Vysočina: Nad Vývozním rybníkem

Ing. Dana Kodetová & Ing. Vojtěch Kodet, Ph.D.

2020

Obsah

1) Popis lokality.....	4
2) Stručná charakteristika biocenózy.....	9
3) Shrnutí významu	9
4) Ohrožení, dosavadní péče, způsob hospodaření	9
5) Návrh ochranných opatření a péče	9
6) Návrh dalšího průzkumu a monitoringu.....	10
7) Další odborné podklady.....	10
8) Stupeň významu	10
9) Fotodokumentace	11
10) Literatura	12

V roce 2020 finančně podpořeno Krajem Vysočina, spolufinancováno Českou společností ornitologickou a realizováno ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR, regionálním pracovištěm Žďárské vrchy. Děkujeme.

Vysvětlivky:

Významné druhy = Druhy zvláště chráněné + naturové + ohrožené + vzácné

Zvláště chráněné druhy = Druhy kriticky ohrožené, silně ohrožené a ohrožené dle vyhlášky MŽP č. 395/1992 Sb.

Naturové druhy = Druhy chráněné dle směrnic EU o stanovištích (92/43/EHS) a o ptácích (2009/147/ES)

Ohrožené druhy = Druhy kriticky ohrožené, ohrožené, zranitelné a téměř ohrožené dle červených seznamů ČR (KUČERA et VÁŇA 2005, HOLEC et BERAN 2006, GRULICH et CHOBOT 2017, HEJDA et al. 2017, CHOBOT et NĚMEC 2017).

Vzácné druhy = Druhy řídké či ojediněle se vyskytující v rámci regionu, které nemusejí být zařazeny mezi zvláště chráněné druhy, naturové druhy ani jako ohrožené druhy dle červených seznamů.

Klasifikace biotopů a jejich označení je v souladu s Katalogem biotopů ČR (CHYTRÝ et al. 2010) a jejich ohrožení podle Červeného seznamu biotopů ČR (CHYTRÝ 2020) s uvedením následujících kategorií ohrožení:

CR = kriticky ohrožený (critically endangered)

EN = ohrožený (endangered)

VU = zranitelný (vulnerable)

NT = téměř ohrožený (near threatened)

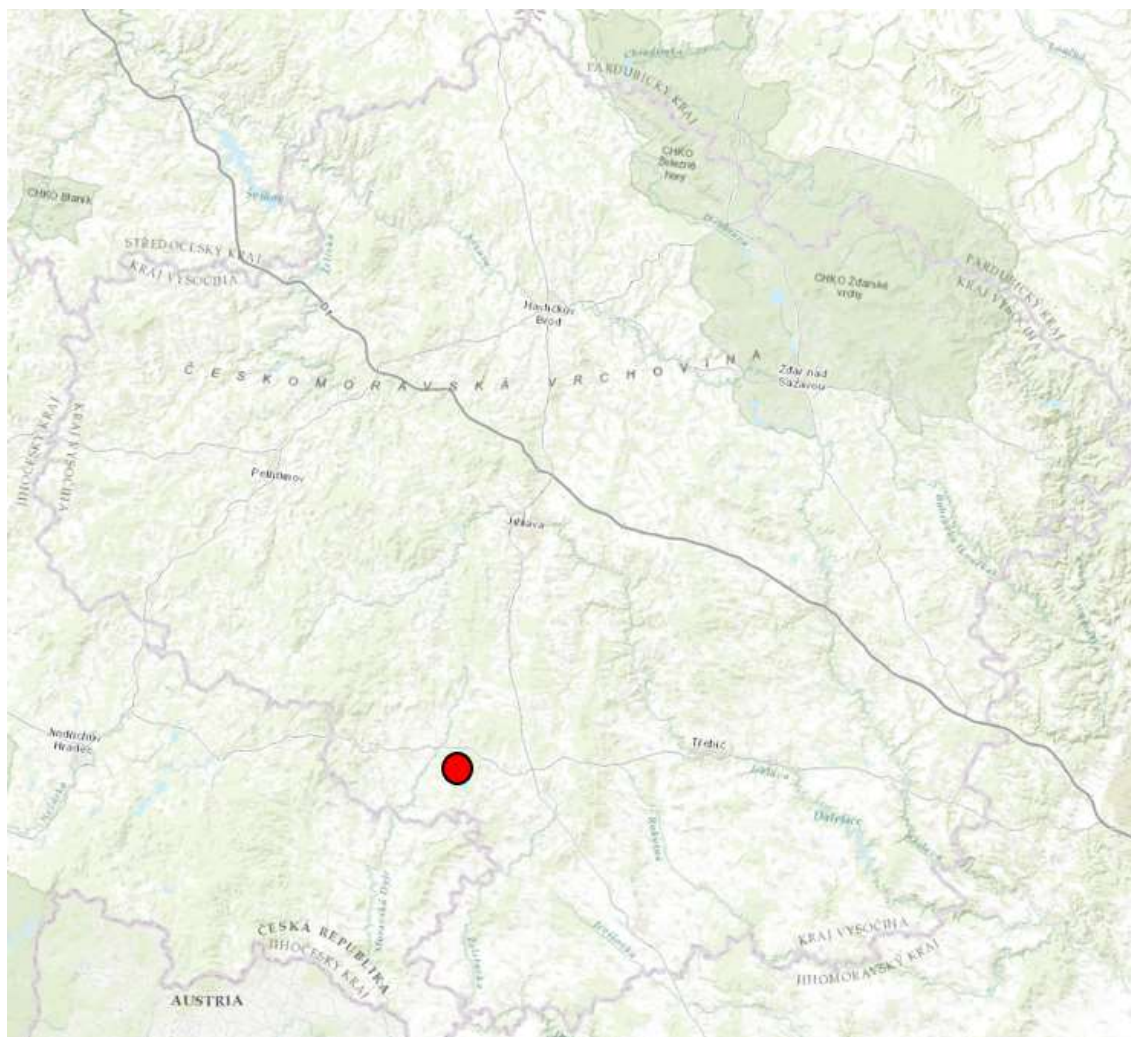
LC = nejméně dotčený (least concern)

Nad Vývozním rybníkem

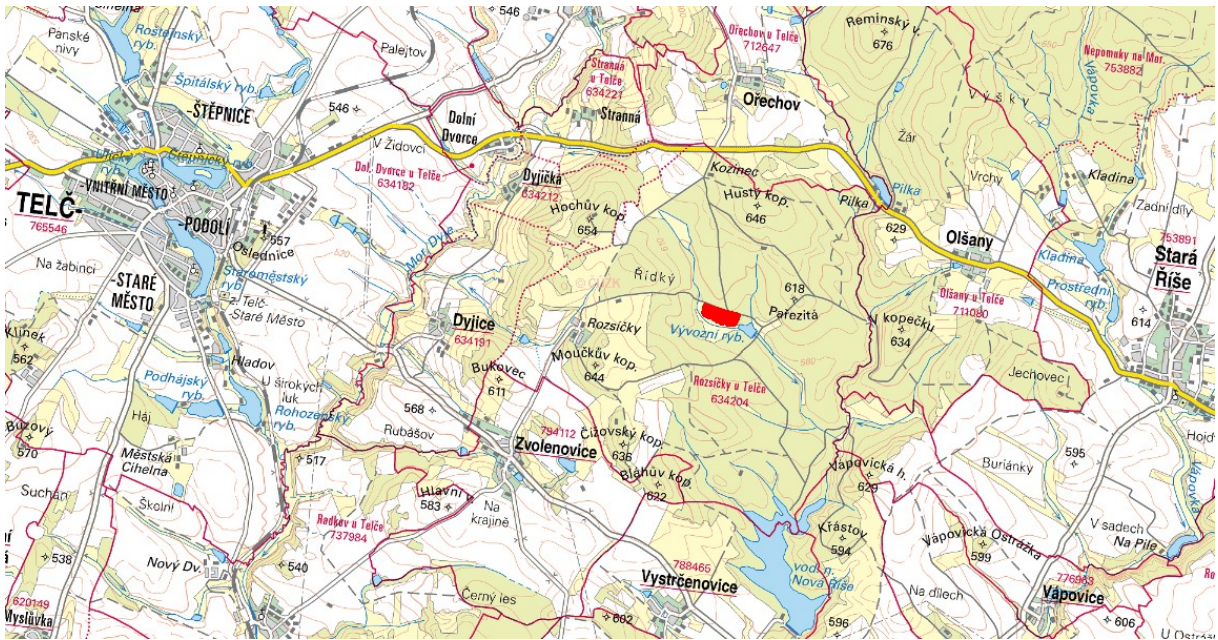
1) Popis lokality

Kraj:	Kraj Vysočina
Okres:	Jihlava
Pověřený ob. úřad:	Telč
Obec:	Dyjice
Katastrální území:	Rozšíčky u Telče
Lokalizace:	cca 1,3 km VSV od Rozšíček
Výměra:	4,4 ha
Nadmořská výška:	582 – 593 m n. m.
Mapovací kvadrát:	6859

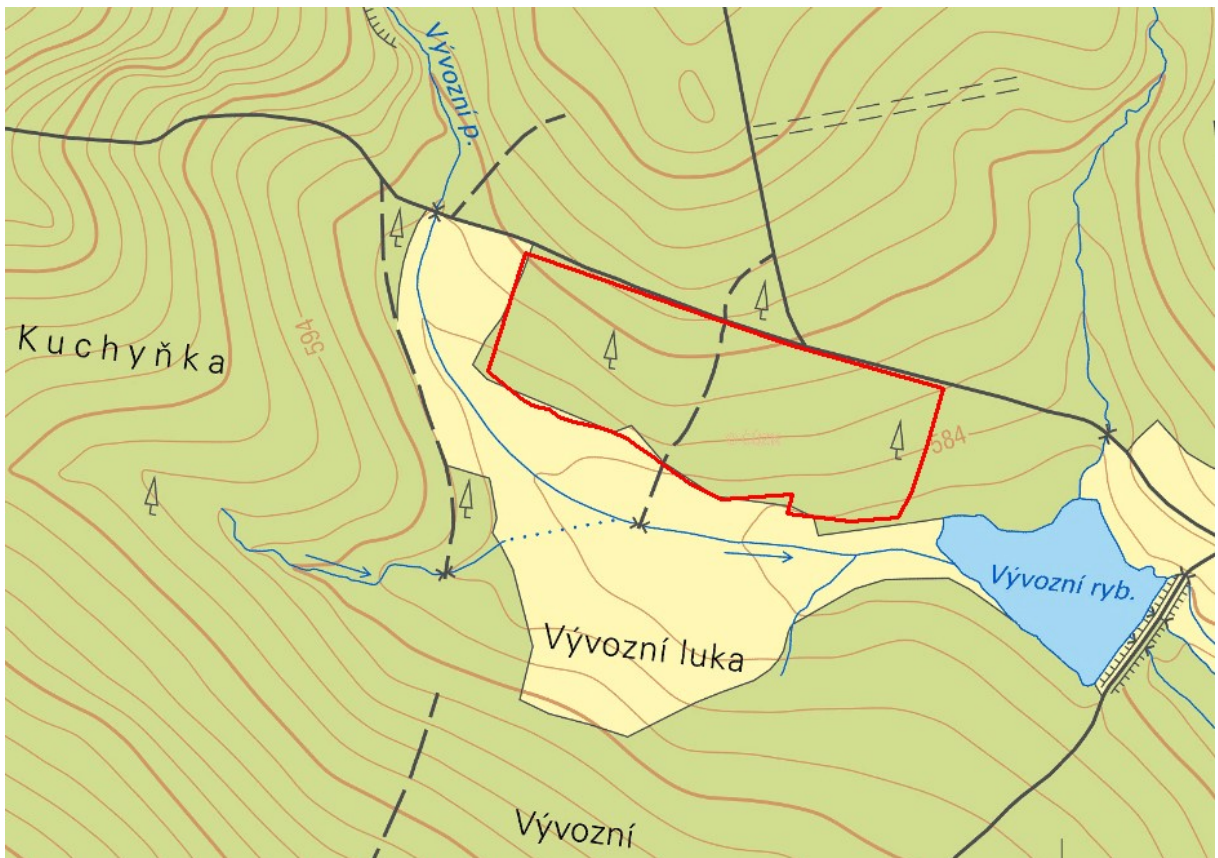
Obr.: Orientační poloha lokality v rámci Kraje Vysočina.

Obr.: Poloha lokality.

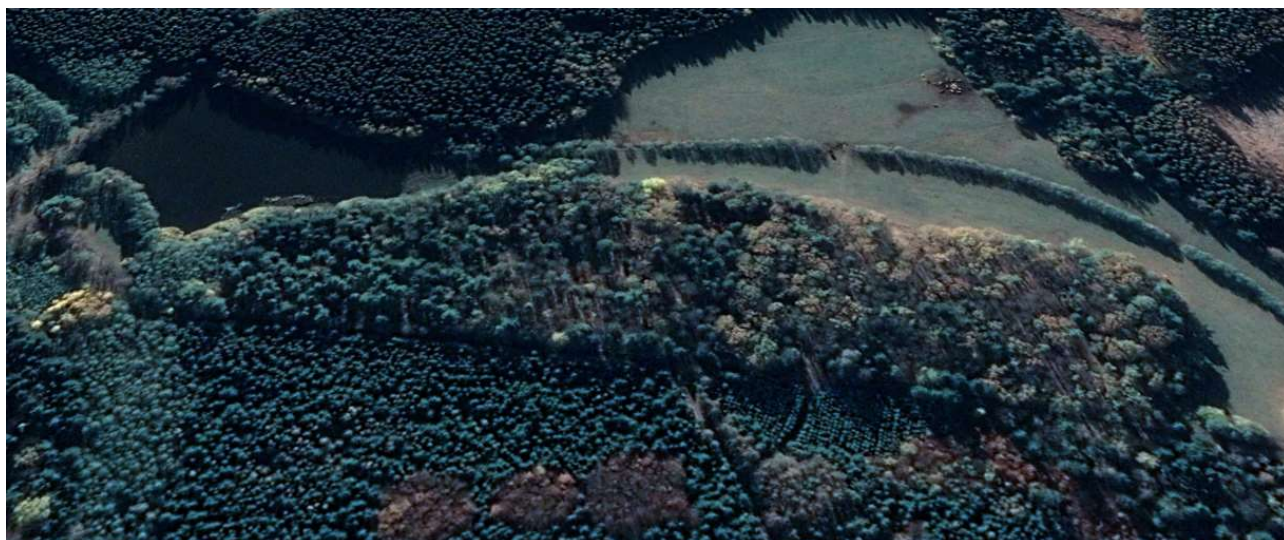

Obr.: Vymezení lokality.

Obr.: Pohled na lokalitu od jihu (Google Earth 2019).

- Klima:** Klimatická oblast mírně teplá, podoblast MT3 (QUITT 1971)
- Geomorfologie:** Soustava: II – Česko-moravská soustava
Podsoustava: IIC – Českomoravská vrchovina
Celek: IIC-5 – Křižanovská vrchovina
Podcelek: IIC-5B – Brtnická vrchovina
Okrsek: IIC-5B-h – Markvartická pahorkatina
(DEMEK et MACKOVIČIN 2006)
- Hydrologie:** povodí I. řádu (hlavní): 4 – Dunaj
povodí II. řádu (dílčí povodí hlavního toku): 4-14 – Dyje
povodí III. řádu (základní): 4-14-01 – Dyje pod soutok Moravské a Rakouské Dyje
povodí IV. řádu: 4-14-01-0300 – Řečice (Vyhláška MZe č. 393/2010 Sb.)
- Hydrogeologie:** Celek: 6 – Rajony v horninách krystalinika, proterozoika a paleozoika
Oblast: 65 – Krystalinikum Českomoravské vrchoviny
Rajon: 6540 – Krystalinikum v povodí Dyje (Olmer et al. 2006)
- Geologie:** Éra: Proterozoikum-Paleozoikum
Soustava: Český masiv - krystalinikum a prevariské paleozoikum
Oblast: Moldanubická oblast (moldanubikum)
Region: Metamorfní jednotky v moldanubiku
Horninový typ: Metamorfit
Hornina: Migmatit
Minerální složení: Cordierit biotit
Éra: Kenozoikum
Útvar: Kvartér
Soustava: Český masiv - pokryvné útvary a postvariské magmatity
Oblast: Kvartér
Horninový typ: Sediment nezpevněný
Hornina: Kamenitý až hlinito-kamenitý sediment
Minerální složení: Pestré (ČGS 2015)
- Pedologie:** Půdní typ: KA – Kambizem
Půdní varieta: KAa' – Kambizem mesobazická
Půdní subtyp: KAg – Kambizem oglejená
Půdní varieta: KAg a' – Kambizem oglejená mesobazická (ČGS 2012)

Biogeografie: Biogeografická oblast: Kontinentální
Biogeografická podprovincie: 1 – Hercynská
Bioregion: 1.50 – Velkomeziříčský
Biochora: 4Do – Podmáčené sníženiny na kyselých horninách 4. v.s.
(CULEK et al. 2005, 2013)

Fytogeografie: Fytogeografická oblast: M – Mezofytikum
Fytogeografický obvod: M1 – Českomoravské mezofytikum
Fytogeografický okres: 67 – Českomoravská vrchovina (BÚ ČSAV 1987)

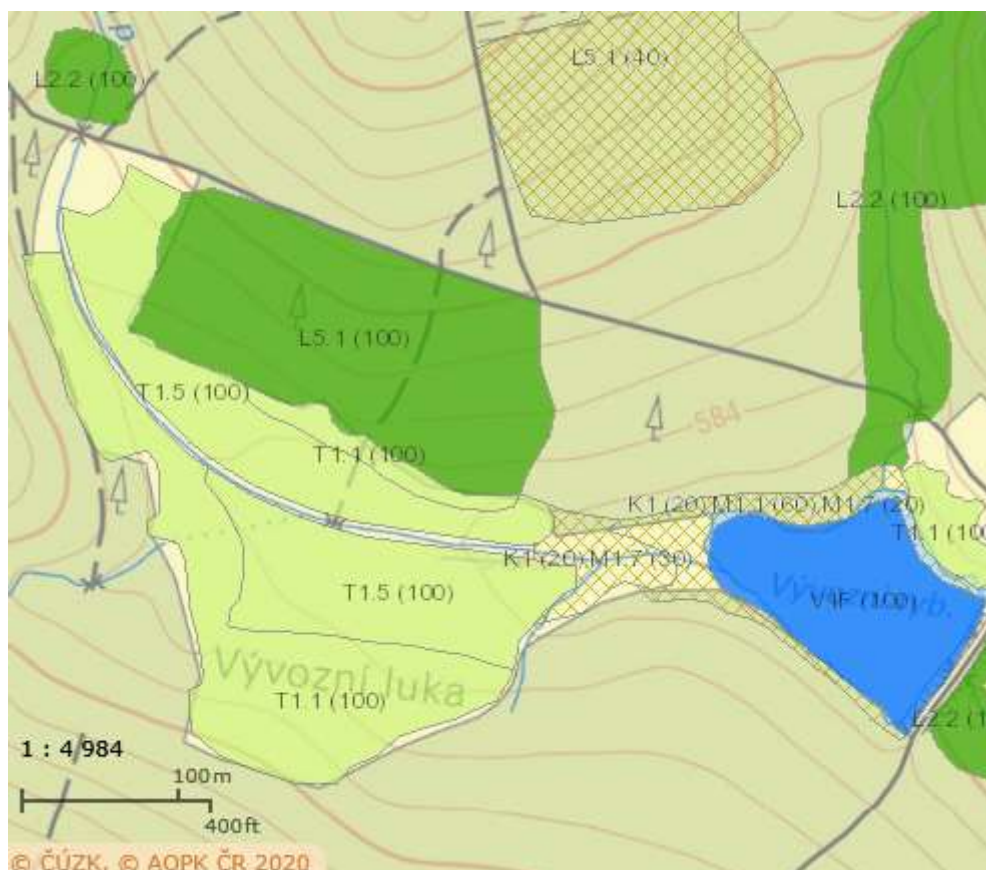
Potenciální přirozená vegetace:
Vegetační skupina: Květnaté bučiny (*Eu-Fagenion*)
Vegetační jednotka: 18 – Bučina s kyčelní devítilistou
(*Dentario enneaphylli-Fagetum*) (NEUHÄUSLOVÁ et al. 1997)

Přírodní lesní oblast: 16 – Českomoravská vrchovina (Vyhláška MZe č. 83/1996 Sb.)

Ekosystémová a biotopová charakteristika: Starší lipina a smíšený les. Vymapované přírodní biotopy na lokalitě a v jejím okolí s uvedením kategorie ohrožení jsou znázorněny na obrázku níže.

Obr.: Přírodní biotopy na lokalitě a v jejím okolí (2007–2020, webgis.nature.cz):

- K1 – Mokřadní vrbiny (okolí) [LC]
- L2.2 – Údolní jasanovo-olšové luhy (okolí) [NT]
- L5.1 – Květnaté bučiny [LC]
- M1.1 – Rákosiny eutrofních stojatých vod (okolí) [LC]
- M1.7 – Vegetace vysokých ostřic (okolí) [LC]
- T1.1 – Mezofilní ovsíkové louky (okolí) [VU]
- T1.5 – Vlhké pcháčové louky (okolí) [NT]
- V1F – Makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod, porosty bez druhů charakteristických pro V1A-V1E (okolí) [VU]

2) **Stručná charakteristika biocenózy**

Centrální část je tvořena porostem starých lip malolistých (*Tilia cordata*). Při okrajích přechází porost ve smíšený les s mozaikou druhů, jako je dub letní (*Quercus robur*), javor klen (*Acer pseudoplatanus*), borovice lesní (*Pinus sylvestris*), olše lepkavá (*Alnus glutinosa*), smrk ztepilý (*Picea abies*), bříza bělokorá (*Betula pendula*) a ostrůvek starých borovic vejmutovky (*Pinus sorbus*). Na přechodu lesa do louky rostou trnky, jabloně či šípky. Kromě luk navazují na lokalitu mladší smrkové porosty.

Z rostlin zde rostou např. šťavel kyselý (*Oxalis acetosella*), mařinka vonná (*Galium odoratum*), žindava evropská (*Sanicula europea*), ostřice prstnatá (*Carex digitata*).

Z lokality je znám výskyt zvláště chráněného strakapouda prostředního (*Dendrocoptes medius*), z dalších šplhaviců strakapoud velký (*Dendrocopos major*), z pěvců hnízdících v dutinách brhlík lesní (*Sitta europaea*) a sýkora parukářka (*Lophophanes cristatus*), z dalších druhů pěvců méně častý hýl obecný (*Pyrrhula pyrrhula*) a z běžných druhů červenka obecná (*Erithacus rubecula*), drozd brávník (*Turdus viscivorus*), drozd zpěvný (*Turdus philomelos*), kos černý (*Turdus merula*), pěnkava obecná (*Fringilla coelebs*) a pouze na jehličnany vázaní králíček obecný (*Regulus regulus*) a čížek lesní (*Spinus spinus*). Při podrobnějším ornitologickém průzkumu lze očekávat zjištění dalších druhů.

Údaje o jiných taxonomických skupinách nejsou z této lokality k dispozici.

3) **Shrnutí významu**

Lokalita přírodě blízké lesní vegetace s výskytem většího množství starých a doupných stromů, lokálně významné hnízdiště ptáků. Významný ostrůvek pro biodiverzitu v jinak převážně intenzivně obhospodařovaných lesních monokulturách s převahou jehličnanů.

4) **Ohrožení, dosavadní péče, způsob hospodaření**

Stávající porosty vznikly díky příznivému lesnickému hospodaření na lokalitě. Ohrožení představuje případná plošná obnova lesa, kdy by došlo k vykácení starých stromů. Mýtní porosty budou jistě určeny k těžbě.

5) **Návrh ochranných opatření a péče**

Neprovádět obnovu lesa holosečemi, upřednostňovat podrostní způsob a jednotlivý či skupinový výběr s ohledem na zachování dřevinné skladby, tak aby zůstal charakter vzrostlého lesa a vznikaly druhově a prostorově diferencované porosty. Při obnově podporovat dominantní podíl autochtonních listnáčů pestřejšího druhového složení, ponechávat část starých stromů na dožití a k úplnému rozpadu jednotlivě i v menších skupinkách.

Jedná se o ornitologicky významnou lokalitu. Pro výskyt a hnízdění pestrého druhového společenstva ptáků je důležité zajistit dostatek úkrytů před predátory i pro stavbu hnízd a dostatek potravy, zejména bezobratlých, což významně ovlivňuje i jejich hnízdní hustotu. Jednou z hlavních zásad ochrany hnízdících ptáků je neprovádět lesnické práce v době jejich hnízdění a ideální je zachovat klid na lokalitě již od poloviny zimy, kdy některé druhy obsazují svá hnízdní teritoria. Nežádoucí je existence mysliveckých zařízení, zejména umístování krmelišť pro divoká prasata, kterými dochází k lákání této zvěře na lokalitu. Divoká prasata mají významný negativní dopad na ptáky hnízdící na zemi. Krmeliště pro divoká prasata by se měla zakládat mimo ornitologicky významné lokality, respektive co nejdále od nich.

Žádoucí by bylo alespoň vybrané části porostu ponechat samovolnému vývoji, aby zde byl les pralesovitého typu s množstvím starých doupných a odumírajících stromů, s ponechávanými torzy, padlými stromy a s množstvím tlejícího dřeva. Části porostu je možné udržovat prosvětlené s hájovým charakterem. Výběr konkrétních ploch pro ponechání samovolnému vývoji a pro udržování světlejšího lesa by měl být volen podle typu vegetace, existence ohrožených

společenstev, výskytu chráněných a ohrožených druhů rostlin, hub i živočichů, zejména bezobratlých, neboť ptáci se vzhledem ke své vysoké mobilitě oproti řadě jiným organismům dokáží lépe přizpůsobit, respektive svoji niku si jednoduše najít, pokud je na lokalitě přítomná. Rozmanité podmínky umožňují výskyt pestřejšího spektra organismů.

6) Návrh dalšího průzkumu a monitoringu

Žádoucí je monitoring nejohroženějších druhů na lokalitě. Zajímavé výsledky by mohl přinést průzkum mykologický a entomologický, případně i dalších skupin.

7) Další odborné podklady

AOPK ČR (2020): Nálezová databáze ochrany přírody.

8) Stupeň významu

II

9) Fotodokumentace

19. 11. 2020

10) Literatura

- BÚ ČSAV, 1987: Regionálně fytogeografické členění ČSR. Mapa 1 : 600 000. – *Academia, Praha*.
- CULEK M. [ed.], 2005: Biogeografické členění České republiky, II. díl. – *AOPK ČR, Praha: 1–590*.
- CULEK M., GRULICH V., LAŠTŮVKA Z. et DIVÍŠEK J., 2013: Biogeografické regiony České republiky. – *Masarykova univerzita, Brno: 1–447*.
- ČGS, 2012: Půdní mapa České republiky 1 : 50 000. – *Česká geologická služba, Praha*.
- ČGS, 2015: Geologická mapa České republiky 1 : 50 000. – *Česká geologická služba, Praha*.
- DEMEK J. et MACKOVIČIN P. [ed.], 2006: Zeměpisný lexikon ČR. – 2. vyd., *AOPK ČR, Brno: 1–580*.
- GRULICH V. et CHOBOT K. [ed.], 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – *Příroda, Praha, 35: 1–178*.
- HEJDA R., FARKAČ J. et CHOBOT K. [ed.], 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. – *Příroda, Praha, 36: 1–612*.
- HOLEC J. et BERAN M. [ed.], 2006: Červený seznam hub (makromycetů) České republiky. – *Příroda, Praha, 24: 1–282*.
- CHOBOT K. et NĚMEC M. [ed.], 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. – *Příroda, Praha, 34: 1–182*.
- CHYTRÝ M. [ed.], 2020: Červený seznam biotopů České republiky. – *Příroda, Praha, 41: 1–172*.
- CHYTRÝ M., KUČERA T., KOČÍ M., GRULICH V. et LUSTYK P. [ed.], 2010: Katalog biotopů České republiky. – 2. vyd., *AOPK ČR, Praha: 1–448*.
- KUČERA J. et VÁŇA J., 2005: Seznam a červený seznam mechorostů České republiky (2005). – *Příroda, Praha, 23: 1–104*.
- NEUHÄUSLOVÁ Z., MORAVEC J., CHYTRÝ M., SÁDLO J., RYBNÍČEK K., KOLBEK J. et JIRÁSEK J., 1997: Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky 1 : 500 000. – *Botanický ústav AV ČR, Průhonice*.
- OLMER M., HERRMANN Z., KADLECOVÁ R., PRCHALOVÁ H., BURDA J., ČURDA J., KREJČÍ Z., SKOŘEPA J., HARTLOVÁ L. et MICHLÍČEK E., 2006: Hydrogeologická rajonizace České republiky. – *Sbor. geol. Věd, Hydrogeol. inž. Geol., 23: 5–32*.
- QUITT E., 1971: Klimatické oblasti Československa. – *Geografický ústav ČSAV, Brno: 1–73*.

Legislativa:

- Směrnice 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (směrnice o stanovištích).
- Směrnice 2009/147/ES, o ochraně volně žijících ptáků (směrnice o ptácích).
- Vyhláška MZe č. 83/1996 Sb., o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů.
- Vyhláška MZe č. 393/2010 Sb., o oblastech povodí.
- Vyhláška MŽP č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.